

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/12/2018
Identifikačné číslo spisu: 1217209941
Dátum vydania rozhodnutia: 27.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1217209941.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: JUDr. Marián Kurhajec, nar. 19.5.1978, bytom Prešovská 3, 010 08 Žilina, zast.: JUDr. Andrej Štefančík, advokát, so sídlom Bajkalská 13, 821 02 Bratislava, proti žalovanému: E&S Investments Slovakia, s. r. o., so sídlom Prievozská 4D, 821 09 Bratislava, IČO: 47 033 479, zast.: PERSPECTA Legal, s. r. o., so sídlom Prievozská 4D, 821 09 Bratislava, IČO: 36 668 745, o nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, vedenej na Okresnom súde Bratislava II sp. zn. 42Cb/122/2017 o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Cob/151/2017-112 zo dňa 22. augusta 2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 42Cb/122/2017-47 zo dňa 8. júna 2017 nariadil zabezpečovacie opatrenie, ktorým v prvom výroku zriadil záložné právo v prospech navrhovateľa /veriteľa/, t. j. JUDr. Mariána Kurhajca na práve na vyplatenie peňažných prostriedkov odporcu /dlžníka/ t. j. spoločnosti E&S Investments Slovakia, s. r. o. vedených na podnikateľskom účte XXXXXXXXXXXX, č. účtu v tvare IBAN L. v M., a. s., IČO: 00686930, so sídlom Q., XXX XX F., do výšky 202.500,- Eur, ktoré sú pohľadávkou odporcu /dlžníka/ voči M., a. s. na zabezpečenie peňažnej pohľadávky navrhovateľa /veriteľa/ voči odporcovi /dlžníkovi/ vo výške istiny 202.500,- Eur, ktorá vznikla z titulu nároku navrhovateľa /veriteľa/ na odmenu za výkon funkcie konateľa. Druhým výrokom súd prvej inštancie zriadil záložné právo v prospech navrhovateľa /veriteľa/, t. j. JUDr. Mariána Kurhajca na práve na vyplatenie peňažných prostriedkov odporcu /dlžníka/ t. j. spoločnosti E&S Investments Slovakia, s. r. o. vedených na podnikateľskom účte XXXXXXXXXXXX, č. účtu v tvare IBAN L. v M., a. s., IČO: 00686930, so sídlom Q., XXX XX F., do výšky 202.500,- Eur, ktoré sú pohľadávkou odporcu /dlžníka/ voči Tatra banke, a. s. na zabezpečenie peňažnej pohľadávky navrhovateľa /veriteľa/ voči odporcovi /dlžníkovi/ vo výške istiny 202.500,- Eur, ktorá vznikla z titulu nároku navrhovateľa /veriteľa/ na odmenu za výkon funkcie konateľa. Posledným výrokom rozhodol tak, že navrhovateľovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa nariadením zabezpečovacieho opatrenia domáhal zriadenia záložného práva k peňažným prostriedkom, ktoré sú vo vlastníctve žalovaného na účtoch žalovaného vedených v Tatra banke a. s., v prospech žalobcu vo výške 405.000,- Eur (2 x 202.500,- Eur), a to za účelom zabezpečenia svojej peňažnej pohľadávky ako veriteľa, nakoľko existuje dôvodná obava, že exekúcia rozhodnutia v danej veci bude ohrozená.

3. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že nariadením zabezpečovacieho opatrenia spočívajúceho v zriadení záložného práva k pohľadávke žalovaného ako dlžníka sa žalobcovi ako veriteľovi umožní uplatniť žalobou nárok na odmenu za výkon funkcie konateľa a tým zabezpečiť, aby jeho peňažná pohľadávka mohla byť v prípade úspechu v spore uspokojená z predmetných finančných prostriedkov.

4. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovení § 343 ods. 1 až 3, § 344, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, § 329 ods. 1, § 332 ods. 1 CSP a podľa § 151b ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka. Skonštatoval, že žalobca osvedčil danosť práva (nárok) v požadovanej výške, a to listinami, ktoré tvorili prílohu návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. Žalobca výpisom z Obchodného registra osvedčil, že v rozhodnom období vykonával funkciu konateľa žalovaného, taktiež osvedčil, že ku dňu 30.1.2017 žalovaný ukončil podnikateľskú činnosť SFA a vrátil povolenie na výkon tejto činnosti, čím predmetné povolenie zaniklo, na základe čoho návrhu vyhovel.

5. O odvolaní žalovaného Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 2Cob/151/2017-112 zo dňa 22.8.2017 rozhodol tak, že v prvom výroku odvolanie žalovaného odmietol ako oneskorene podané, druhým výrokom rozhodol tak, že žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

6. Odvolací súd zistil, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie bolo žalovanému riadne doručované poštou do vlastných rúk. Keďže sa zásielka vrátila súdu neprevzatá bez uvedenia dôvodu, súd prvej inštancie doručovanie reklamoval. Slovenská pošta, a. s. prípisom doručeným súdu prvej inštancie dňa 20.07.2017 oznámila, že v rámci reklamačného konania bolo zistené, že reklamovaná zásielka bola dňa 19.06.2017 vrátená späť z dôvodu „adresát neznámy“.

7. Nakoľko sa písomnosť nepodarilo doručiť žalovanému na adresu sídla podľa výpisu z obchodného registra podľa § 106 CSP, dňom vrátenia 20.06.2017 sa považuje za doručení, aj keď sa o tom žalovaný nedozvedel. Dňa 21.06.2017 začala žalovanému plynúť zákonná 15 dňová lehota na podanie opravného prostriedku, ktorá uplynula dňa 06.07.2017. Ako vyplýva z podacej pečiatky súdu prvej inštancie, žalovaný podal odvolanie až dňa 25.07.2017, teda po uplynutí zákonom stanovenej 15 dňovej lehoty.

8. Na záver odvolací súd uviedol, že v odvolaní žalovaný účinne nespochybnil doručenkou ako verejnú listinu, neponúkol dôkaz, že doručovanie bolo neúčinné. Tvrdenie, že súd prvej inštancie mu písomnosť nedoručil a o uznesení sa dozvedel až od pracovníčky Tatra banky, a. s., nie je spôsobilé vyvrátiť domnienku správnosti doručovania a údajov na doručenke v spojitosti s reklamačným konaním. Z reklamačného konania vyplynulo, že zásielka sa vrátila súdu ako nedoručená z dôvodu, že adresát je neznámy. Tieto skutočnosti odporca účinne nevyvrátil, ani nenavrhol dôkaz na preukázanie týchto skutočností. Odvolací súd na základe týchto dôvodov odvolanie žalovaného s poukazom na ust. § 386 písm. a/ CSP ako oneskorene podané odmietol.

9. Rozhodnutie odvolacieho súdu napadol žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolaním z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Uviedol, že napadnutým uznesením došlo ku skončeniu konania o nariadenie neodkladného opatrenia, keďže v konaní nebola ku dňu podania dovolania podaná žaloba vo veci samej, a preto je dovolanie podľa § 420 CSP prípustné.

10. Namietal, že už v priebehu konania na odvolacom súde podaním doručeným súdu dňa 24.8.2017

upozornil odvolací súd, že poštová zásielka s uznesením súdu prvej inštancie nebola žalovanému nikdy riadne doručovaná a nebola žalovanému doručená. Z týchto dôvodov, preto podľa žalovaného nemohla pre uznesenie súdu prvej inštancie nastať fikcia doručenia.

11. Ďalej uviedol, že doručienka ani obálka poštovej zásielky s uznesením súdu prvej inštancie neobsahuje údaj o tom, že zásielku nie je možné doručiť žalovanému a dôvod nemožnosti doručenia spochybnil samotný súd prvej inštancie, keď reklamoval vyplnenie týchto údajov na Slovenskej pošte, a. s.. Dovolateľ má za to, že dodatočná informácia Slovenskej pošty, a. s., zo dňa 19.7.2017 nemá charakter verejnej listiny a záver odvolacieho súdu, že údaje na doručienke neboli ničím spochybnené, je preto nesprávny.

12. Dovolateľ má za to, že aj fikcia doručenia podľa § 111 ods. 3 CSP musí byť aplikovaná v súlade s právnymi závermi v citovaných súdnych rozhodnutiach. Keďže neexistuje verejná listina, ktorá by potvrdzovala, že uznesenie súdu prvej inštancie nemohlo byť doručené žalovanému, nie sú splnené podmienky podľa § 111 ods. 3 CSP a k fikcii doručenia teda nedošlo.

13. Dovolateľ ďalej namietal, že žalobca výšku tvrdeného nároku ani len neosvedčil a súd prvej inštancie len na základe tvrdenia žalobcu nariadil zabezpečovacie opatrenie vo výške tvrdenej žalobcom. Žalobca neosvedčil vznik nároku na tvrdenú odmenu podľa ust. § 571 ods. 2 OBZ v spojení s § 135a OBZ, keďže žalobca nevykonával funkciu žalovaného s odbornou starostlivosťou.

14. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil obe rozhodnutia súdov nižších inštancií a žalovanému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania, alternatívne navrhol, aby dovolací súd zmenil uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Cob/151/2017-112 zo dňa 22.8.2017 tak, že návrh žalobcu na vydanie neodkladného opatrenia zamietne a žalovanému prizná nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

15. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného uviedol, že vo veci samej bola podaná žaloba doručená súdu dňa 22.8.2017, dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP nie je teda prípustné, nakoľko napadnutým uznesením odvolacieho súdu nebolo rozhodnuté vo veci samej a ani nešlo o rozhodnutie, ktorým sa konanie skončilo. Žalobca má za to, že nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a to ani zo strany súdu prvej inštancie, ako ani zo strany odvolacieho súdu, preto navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaného ako neprípustné odmietol, prípadne ako nedôvodné zamietol. Zároveň navrhol, aby dovolací súd zaviazal žalovaného na náhradu trov dovolacieho konania.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

17. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti.

18. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

19. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd vymenovaných v § 420 písm. a/ až f/ CSP.

20. Pokiaľ právna úprava účinná do 30. júna 2016 v zásade umožňovala podať dovolanie z dôvodu existencie väd zmätočnosti proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (ustanovenie § 237 ods. 1

OSP), právna úprava účinná od 1. júla 2016 (ustanovenie § 420 CSP) pripúšťa dovolanie z dôvodu existencie vád zmätočnosti len proti meritórnym rozhodnutiam, t. j. proti rozhodnutiam vo veci samej a z nemeritórnych rozhodnutí iba proti rozhodnutiam, ktorými sa konanie končí. Ide o zmenu, ktorej dôvodom je dôsledné uplatňovanie princípu mimoriadnosti uplatňovania tohto opravného prostriedku. Vzhľadom na uvedené je pre posúdenie prípustnosti dovolania rozhodujúci charakter rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorému dovolanie smeruje.

21. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 19/2017) uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

22. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 CSP, dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení.

23. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

24. Žalovaný dovolaním napadol uznesenie, ktorým odvolací súd, rozhodujúc o odvolaní voči uzneseniu o nariadení zabezpečovacieho opatrenia, odmietol odvolanie žalovaného ako oneskorene podané.

25. Z obsahu spisu vyplýva, že po vydaní uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým bolo nariadené zabezpečovacie opatrenie, podal žalobca dňa 22.8.2017 osobne do podateľne žalobu na zaplatenie sumy 200.000,- Eur s príslušenstvom (na čl. 91 spisu), ktorá zodpovedá zabezpečeniu nároku uplatneného v rámci návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia.

26. Rozhodnutie o nariadení zabezpečovacieho opatrenia nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí v zmysle § 420 CSP. Aj po rozhodnutí o nariadení zabezpečovacieho opatrenia konanie vo veci samej pokračuje.

27. Inštitút zabezpečovacieho opatrenia a obdobne aj inštitút neodkladného opatrenia sú tzv. osobitné procesné postupy, ktoré upravuje Civilný sporový poriadok. Nariadením zabezpečovacieho opatrenia vzniká tzv. sudcovské záložné právo (strany sporu/účastníci konania nadobúdajú práva a povinnosti z titulu záložného práva), ktorého trvanie nie je síce podmienené právoplatným skončením veci, ale bez existencie meritórneho rozhodnutia stráca zmysel s poukazom na § 343 ods. 3 CSP. Nakoľko ide o obdobný inštitút ako pri neodkladnom opatrení, vzťahuje sa naň rovnaký režim, týkajúci sa prípustnosti dovolania. To môže byť prípustné iba z dôvodov zmätočnosti podľa § 420 CSP a len v prípade, ak rozhodnutie o zabezpečovacom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej za predpokladu, že samotné takéto rozhodnutie kumuluje vec samu. Ide o prípady návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia po skončení konania vo veci (meritórnom rozhodnutí) alebo ojedinele rozhodnutie o takomto návrhu pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba vo veci samej a samotné zriadenie záložného práva postačuje na úpravu pomerov strán sporu. Takéto konanie v oboch prípadoch končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. Tieto právne náhľady sú zastávané aj v odbornej právnickej literatúre (viď publikáciu Civilný sporový poriadok, Komentár, C. H. Beck, Praha, 2016, str. 1086 a 1154 až 1164).

28. K obdobným záverom dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo/157/2017 v súvislosti s nariadením neodkladného opatrenia, kedy konštatoval, že vylúčením prípustnosti dovolania proti takému uzneseniu odvolacieho súdu o nariadení neodkladného opatrenia, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, právna úprava obsiahnutá v § 420 CSP zohľadňuje, že v prípade takého rozhodnutia ide (len) o dočasné procesné opatrenie súdu, trvanie ktorého je obmedzené a môže

byť za podmienok uvedených v zákone zrušené. Neodkladné opatrenie má v takomto prípade nastoliť určitý stav len dočasne a bez ujmy na konečnú, definitívnu ochranu poskytovanú až rozhodnutím súdu vo veci samej. Zákonodarca tu bezpochyby zohľadnil, že procesné nesprávnosti súdov, ku ktorým pri tom môže dôjsť, sa v takom prípade vyznačujú nižšou intenzitou porušenia procesných oprávnení strán sporu (obdobne sp. zn. 8Cdo/83/2017, sp. zn. 5 Obdo 76/2016). Od tejto línie ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemá dovolací súd dôvod odchyliť sa ani v tejto veci.

29. Dovolací súd vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalovaného z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nevyplýva, dovolanie ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol, bez skúmania, či v konaní došlo dovolateľom namietanej procesnej nesprávnosti.

30. Dovolací súd o nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 451 ods. 3 CSP.

31. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.